

INFORMAČNÍ LISTY 65

DUBEN

2002/2

Vychází 7x do roka pro členy SAM 95 zdarma

President: Radoslav ČÍŽEK
Žilinská 160, 273 01 K. Žehrovice
Zástupce: František DVOŘÁK
Osvobození čp. 99, 273 03 Stochov
Pokladník: Vladimír HORÁK
K Cihelně 432, 273 01 K. Žehrovice
Předseda sport. komise: JUDr. Zdeněk SLAPNÍČKA
Na Sádce 193, 149 00 Praha 4
Redakce IL: Radoslav ČÍŽEK

Je málo soutěží volných historických modelů

S podzimem 2002 to bude rovných 10 let, kdy jsem zkoumal u tehdejšího prezidenta SAM USA v kalifornském Lost Hills Jima Adamse možnost založení dalšího SAMu v naší republice. Domníval se tehdy, že snad vzhledem k malé rozloze našeho státu by to snad ani nebylo nutné. Souhlasil jsem, že jsme podstatně menší, než Kalifornie, ale že tato jejich krásná země má těch SAMů (tehdy) rovných 19. A že také dokážeme odevzdat kus práce. Nic o nás tehdy nevěděl, není se co divit. Dnes má názor opačný.

Nám nešlo o nic jiného, než o vzdálenosti, domníval jsem se, že jádro v počtu do 50 členů by mohlo být jako samostatná jednotka životaschopná, pořádat různé soutěže a mít svůj vlastní časopis. Američanovi těžko budete vysvětlovat, že jet někam u nás na soutěž 150 km je nějaká vzdálenost. To se tam bere jako samozřejmost. U nás je to výlet, nad kterým se přemýšlí. Z časových i finančních důvodů. Nakonec se to všechno nějak zvrtilo, asi jsem měl příliš růžové brýle, nemyslel jsem si, že by SAM 95 mohl mít někdy přes 110 členů. To nebyl záměr, s tím se nepočítalo, ale kdo požádal o členství, nebyl odmítnut. K našemu podivu se přihlásili za členy modeláři od Chebu až po severní Moravu! Ale to podstatně chybělo: skupinky schopné pořádat soutěže. Byl tu sice základ v kladenském okrese, ale ti nemohou mimo svých soutěží LMK pořádat dalších 10 soutěží za rok navíc. Vítaný je přínos soutěží, které pořádají Lipenští (hlavně RC motoráky). S dobrými podmínkami se přidali i Plzeňáci se svým letištěm v Žichlicích a Rokycanští s létáním ARC.

Ale stále slyším: je málo soutěží, jmenovitě pro volné modely. Musím tedy vyzvednout každoroční snahu Franty Švarce a kladenského LMK, kteří se už tradičně starají o dvě soutěže volných historiků. Přijďte ale něco chybět: je to nedostatek modelářů, kteří si ještě do značné míry kluci Pláckovic z Prahy, skromné chasy z Kladna a KŽ. Volného motoráka, natož jeho nějakou konkurenci už jsme neviděli několik let. Takže co? Je málo volných historických soutěží, nebo málo modelářů, kteří létají volné historické modely?

Použijme upravené rčení: „napříč modelářským spektrem“ (jak noblesní) a podívejme se na situaci 60 let nazpět. Byly tu pouze volné modely, především motoráři, méně větroňů, modely na gumu byly spíše vzácností (nebyla u nás guma). Zhruba 10 let potom se u nás objevují upoutané modely a ukusují si svůj podíl z celkového koláče. Ještě ale zbývá dobrých 80 % na volné modely. Koncem padesátých let se na naše společné pastviny natlačují nesměle i RC modely. Rychle se zjistilo, že není snadné a až na výjimky nemožné postavit si na tyto kategorie vhodné modely a navíc laborovat s RC vybavením je málo úspěšné. Díky odborníkům byl tento směr rychle komercializován a RC modely se rozlily jako voda z prohrnuté hráze. Nepřišlo to přes noc, ale tato voda se rozlila neúprosně do plné šířky. Důvody si nemusíme opakovat. Kolik % volných modelů měl ten náš koláč řečněme koncem 80 let, historických zvláště? Koncem století se objevuje další soupeř: modely poháněné elektromotory a to znamená jen další možné rozšíření rádiáků, jak jinak?

Heslo: „není kde létat“ se neodbytně dere do popředí. Jako když se po způsobu medvědů probouzíme po zimním spánku do jarního sluníčka. Vše je nějak nové, jiné. Snad ještě mírně omámení tím spánkem tlačí se nám do popředí nostalgické vzpomínání na nebe plné větroňů, motoráků i modelů na gumu, tedy ten těsně poválečný stav a dnešní skutečnost – plný rádiáků. Jde o úplně něco jiného! Kdo to zavínal? Nikdo! Je to celkový vývoj daný různými podmínkami. Nikdo nám nebude brát naše nostalgické vzpomínání.

Pokud na vás tento úvodníček zapůsobil jako psaní na ochranu rádiáků, moc se mýlíte. Dívám se na skutečnost jen velmi strážlivě. A až mně budete hledat na nějaké soutěži volných historiků, určitě mně tam najdete. A pokud zdraví poslouží, tak i s modelem.

Nečekejme však, že někdo má nějakou povinnost něco za vás zařídit, není to tak. Je to na nás. Podporujeme svoji účastí životaschopnost tohoto směru. Obecně to ale platí pro všechny směry: zkuste něco zorganizovat ve svém rajónu, kde by se setkala alespoň 10 historiků, lhostejno zda s volnými či RC modely a nezapomeňte o tom alespoň telegraficky napsat, rádi otiskneme.

Rad. Čížek

Káně v měřítku 1,5:1 postavil jako volný model Vašek Rejchrt z Hradce. Prý to létá velmi majestátně. Ale že je to kus.

Modelářské soutěže historiků plánované na II. čtvrtletí 2002

- 20. 4. Model. letiště Nové Strašecí **CRC -T, E, A**
ředitel J. Balej – SAM 03 tel 0312/674123
- 21. 4. Model. letiště Lipence **CRC-A, Klasik**
ředitel Mir. Macků – SAM 116 tel. 02/90007768
- 28. 4. Letiště Kladno **ARC-A2** 1. kolo
ředitel Rad. Čížek SAM 01 tel. 0723859766
- 19. 5. Letiště Kladno **ARC A-2** 2. kolo
ředitel Rad. Čížek SAM 01
- 2. 6. Model. letiště Lipence **ARC, ARC-A2**
ředitel Mir. Macků SAM 116
- 22. 6. Letiště Rokycany **ARC** ředitel Ing. Petr Tichota
čp. 289 Holoubkov 338 01 tel. 0181/751764
- 23. 6. Model. letiště Chyňava **CRC show**
ředitel Karel Konvalinka SAM 109

2.

1. Zdeněk Raška z Frenštátu p. R. má vždy dobře vybavenou gumičkářskou stáj. U kolena má plnokrevníka FAIRCHILD, který létá pozoruhodně.

2. V květnovém Nationals 2001 létal velmi úspěšně s volným modelem SUPER ZOMBY ve třídě Class „C“ – pylon Bud Romak. Získal 2. místo. Model je vybaven motorem Mc Coy .60.

3. Přední dánský modelář Frank Dahlin postavil v roce 1946 volného motoráčka GREIG „PUT-PUT“ s detonačním motorem.

4. Libor Dvořák ze Stochova létal v Žichlicích a Husičkově L 17 upraveným na elektriku a vyhrál výrazovací soutěž.

1

3

Ing. Jar. Drnec z Prahy si postavil na Slet SAMu 78 v Moravské Třebové Čížkův Wakefield MAMBA. (Vítězný model Celostátní 1952 ve Zruči)

Jarda Netáhlo ze Všenor byl v roce 2001 velmi úspěšný v ARC-A2 s modelem EXPE. Jistě nebude chybět ani v letošním roce. Přejeme mu brzké uzdravení po operaci – nejen za redakci IL, ale jistě i za ostatní „pardály“!

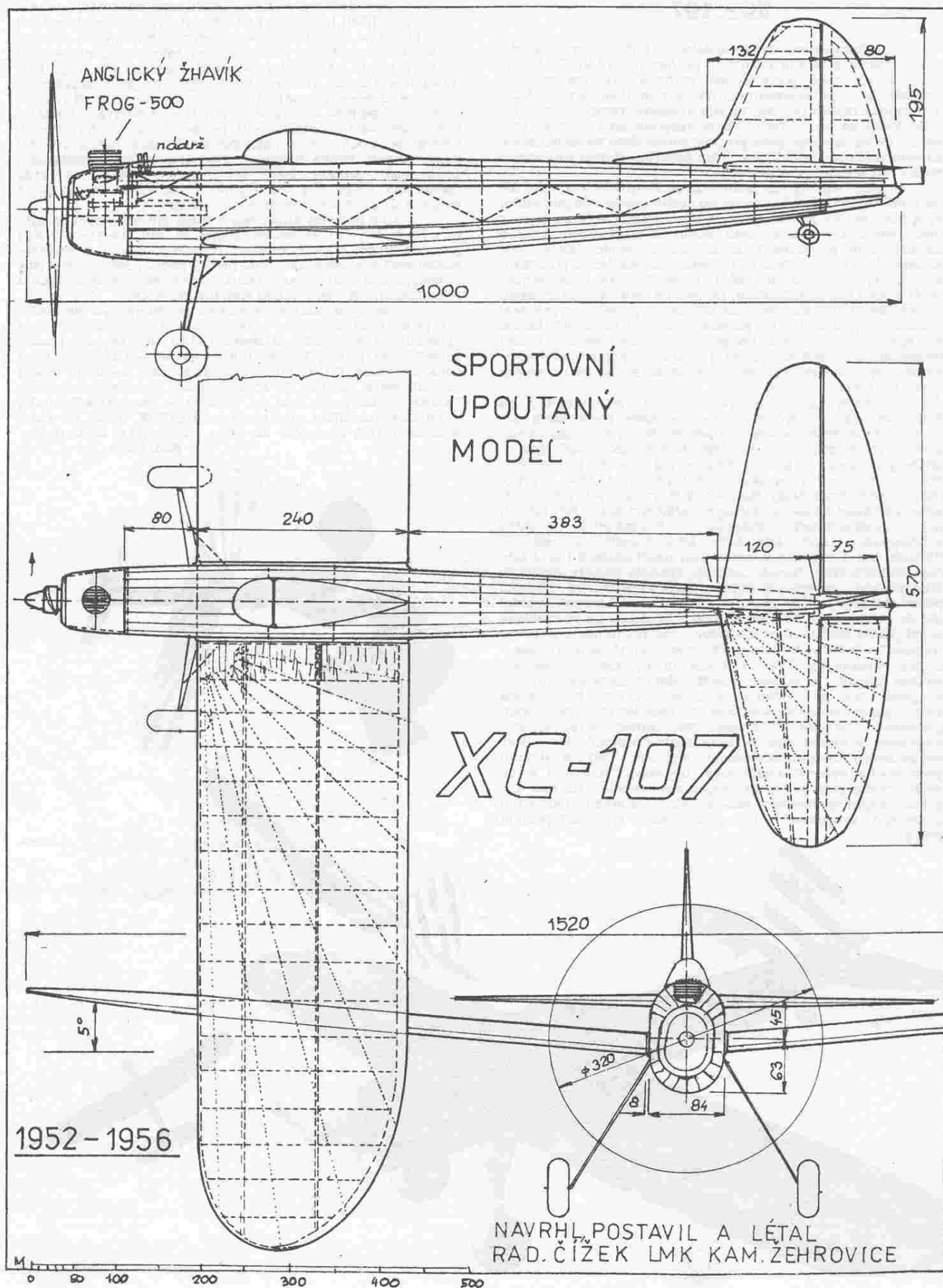

4

Eda Harašta z Českých Velenic (vpravo) startuje v květnu 2001 na letišti ve Všechně Čížkův trochu zvětšený model LIMAU z roku 1942.

XC – 107

Odstraněním elektroinstalace, tedy cívk, baterie, kondenzátoru a kabelů jsem sice po havárii STRAKÁČE trochu odlehčil, ale také pochopitelně rozhodl vyvážení modelu. Přestože jsem při rekonstrukci na skorem dolnoplošník XC – 107 čumák trochu protáhl, nebylo vyvážení modelu dobré, byl stále lehký na nos. Upevnil jsem zesponu na motorové lože placku olova, ale když jsme po čase znovu létali na kladenském zimním stadionu, přidal jsem ještě polovinu článku robustního řetězu. Nic lepšího po ruce nebylo.

Ještě nějaký čas jsem létal se žhavičkou 7,5 ccm, ale mezi tím se mně podařilo získat od svého přítele z Anglie motor Frog 500. Byl to pětikubikový motor a ukázal se jako poctivý dráček. Nalétal opravdu spoustu hodin. S jidlem roste chuť a zatoužil jsem po létání také na zádech. Model dostal tedy akrobatickou nádrž, která to umožňovala. Ale nešlo zdaleka o akrobatický model. Křídlo mělo poměrně tenký nesymetrický profil s dosti ostrou náběžkou. Do letu na zádech se přecházelo normálním půlpřemetem, potom bylo potřeba (vzhledem k nosnému profilu) trochu potlačit a už létal obráceně. Dostat se zpátky do normální polohy bylo nutné nechat model vystoupat na zádech na víc než 45 stupňů a naplno natáhnout. Samozřejmě už jsme nelétali na provázkách, ale na ocelových lankách o délce 15,92 m.

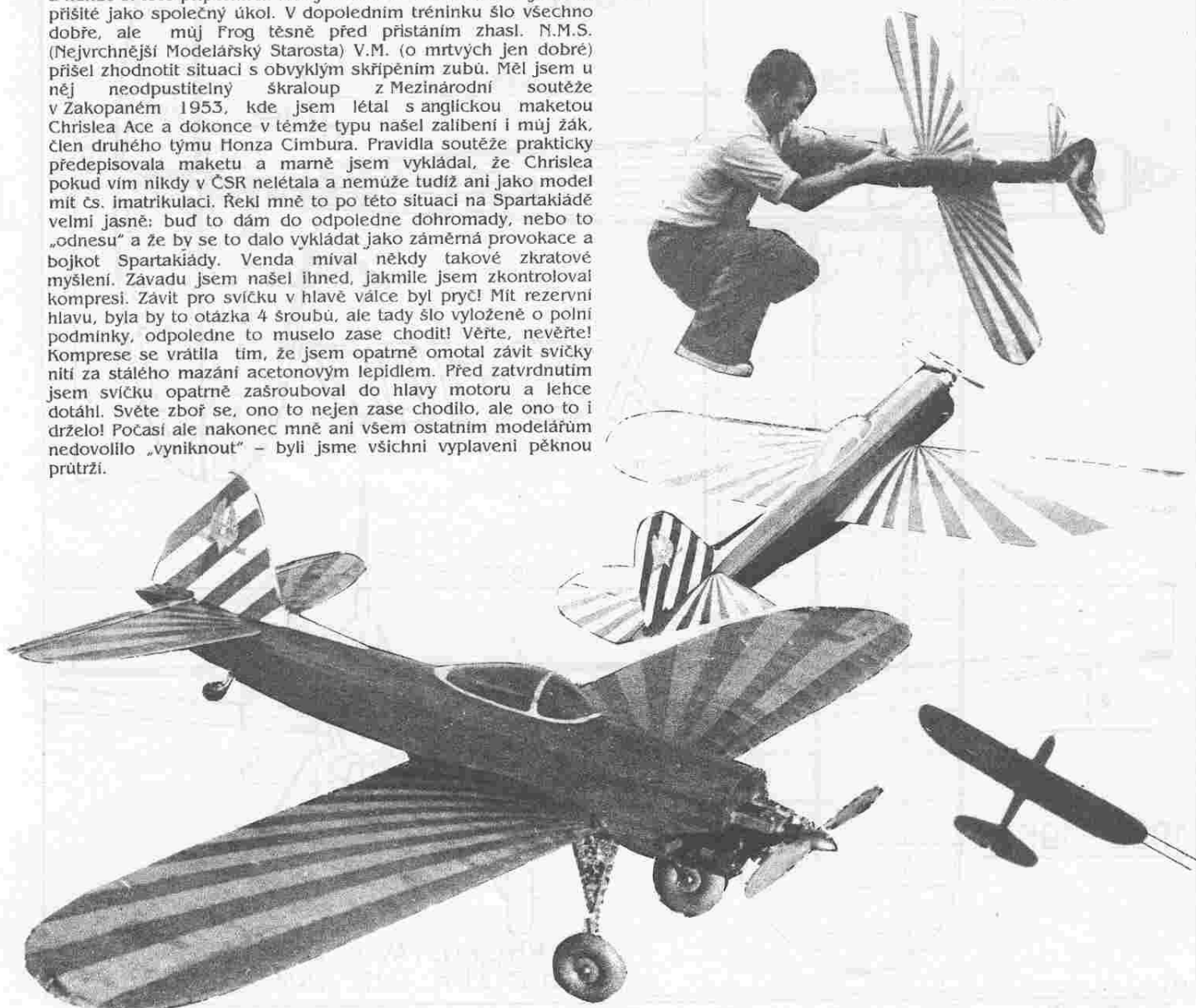
Nebyly problémy při různých vystoupeních na Smíchově či jinde a rychle se vžilo, že máme partu, která umí létat v jednom kruhu se čtyřmi i pěti modely. Přišla Spartakiáda a někdo si toto připomněl. Než jsme se rozkoukali, měli jsme to přišité jako společný úkol. V dopoledním tréninku šlo všechno dobře, ale můj Frog těsně před přistáním zhasl. N.M.S. (Nejvrchnější Modelářský Starosta) V.M. (o mrtvých jen dobré) přišel zhodnotit situaci s obvyklým skřipěním zubů. Měl jsem u něj neodpuštělný škraloup z Mezinárodní soutěže v Zakopaném 1953, kde jsem létal s anglickou maketou Chrislea Ace a dokonce v téměř typu našel zalíbení i můj zák, člen druhého týmu Honza Cimbur. Pravidla soutěže prakticky předepisovala maketu a marně jsem vykládal, že Chrislea pokud vím nikdy v ČSR nelétala a nemůže tudíž ani jako model mít čs. imatrikulaci. Řekl mně to po této situaci na Spartakiádě velmi jasně: buď to dám do odpoledne dohromady, nebo to „odnesu“ a že by se to dalo vykládat jako záměrná provokace a bojůtek Spartakiády. Venda mival někdy takové zkratové myšlení. Závalu jsem našel ihned, jakmile jsem zkontroloval kompresi. Závit pro svíčku v hlavě válce byl pryč! Mít rezervní hlavu, byla by to otázka 4 šroubů, ale tady šlo vyložené o polní podmínky, odpoledne to muselo zase chodit! Věřte, nevěřte! Komprese se vrátila tím, že jsem opatrně omotal závit svíčky nití za stálého mazání acetonovým lepidlem. Před zatvrdnutím jsem svíčku opatrně zašrouboval do hlavy motoru a lehce dotáhl. Světe zboř se, ono to nejen zase chodilo, ale ono to i drželo! Počasí ale nakonec mně ani všem ostatním modelářům nedovolilo „vyniknout“ – byli jsme všichni vyplaveni pěknou průtrží.

XC – 107 byl nezmar. Létali jsme na kročehlavském fotbalovém hřišti normálně i na zádech. Při nějakém klopitnutí jsem přistál na zádech i já, ale podařilo se mně model usadit a ze sedu s ním přistát. Ne vždy však bylo posvícení. Jednou došlo i na to, že jediný schopný motor v mě stáji byla dvaapůlka Letmo, zvaná „Husa“. Bylo to jako zapráhnout jezdeckého koně do nějakého formanského vozu. S vrtulí o malém stoupání se choval XC – 107 trochu nezvykle. Natažení vždy znamenalo zpomalení letu, potlačení se trochu rozběhl. Choval se trochu jako helikoptéra. Při více lidech v kruhu z toho bývala pěkná tlačenička. Nedočkavci mně přelétávali i podlétávali. Jednou jsem si s modelem sedl na záda Harapátovy Prahy 114, sedli jsme až na zem, ale asi po 3 metrech už jsme byli oba zase ve vzduchu.

Obě poloviny křídla byly k trupu přitaženy gumou. Bylo to v Brně, kdy, to už nevím. Guma za letu praskla a vnější polovina křídla „odpochodovala“. Nijak moc mně to nevzrušilo, model letěl normálně dál. Tolik plochy křídla ještě zbyvalo! Aby to nevypadalo jako z nouze cnost, obletěl jsem ještě 2x kruh a pohodlně přistál – za velkého ryku přihlížejících.

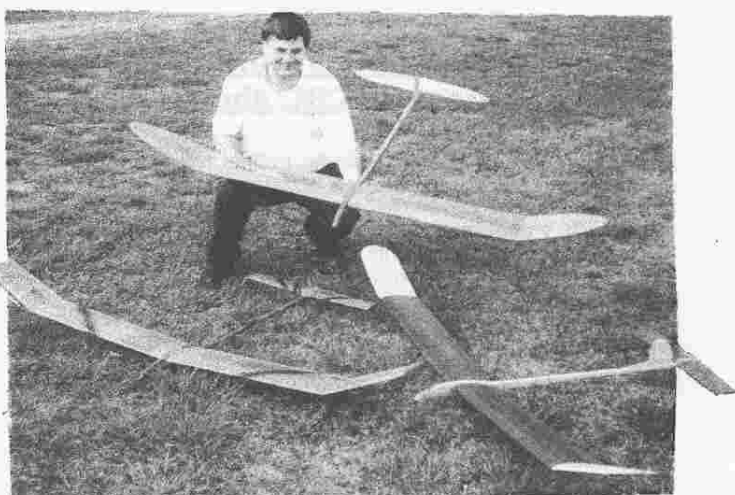
Takových radovánek s tímto modelem byla hromada. Jen proto jsem se o něm tak rozpovídal – víte, ono to bylo opravdu éro mimořádné a zaslouží si to. Jen se mně prosím neptejte, jak jsem přišel na ten název XC – 107. Mohl bych dnes jen hádat. A taky mně nějak nedochází, jak tento model skončil. Jen si myslím, že to bylo někdy koncem roku 1954. Protože už jsem létal už „jakoby – akrobaticky“ model s klapkami na křídle. Jmenoval se METEOR. Ještě ho mám schovanéj. Tedy ne model, ale fotku – někdy na ní určitě dojde.

Rad. Čížek

Vašek Hanyš člen našeho klubu původně z KŽ žije již mnoho let ve Švýcarsku. Létal věttroně, zde je s jedním z prvních A1 vlastní konstrukce a z A2 Saturna.

Čechoameričan Honza Preifer z Filadelfie se stává novým členem SAMu 95. Je sice zamilován především do volných A2, které naše stavební pravidla nepřekrývají – jsou většinou mladší – po roce 1960. ale jde mu především o kontakt a něco se dozvědět, co se u nás modelářsky děje. Přednostně se zajímá o stavebnice A2.

Trochu o CRC show a trochu i o jiném

Níže jsou uvedena pravidla této kategorie platná od 1.1.2002. Snad trochu opožděně to dávám na vědomí, ale zhruba sedmítýdenní cyklus vydávání IL a tradiční nedostatek místa v nich ani jiné řešení nenabízí. Teď je první týden března, ale měli bychom to do prvních plánovaných CRC show stačit. Tato kategorie měla být původně určena pro modely, které by třeba mohly letět i v CRC-T, ale byly by bez reálné šance. Tak byla původně zamýšlena a navržena. Rázný požadavek členů (samozřejmě až na Sněmu), abych si takový návrh „odpusť“ a předělal jej tak, aby obraty byly co nejjednodušší a aby se v této kategorii dalo létat s jakýmkoliv modelem. Stalo se, máme řekl bych „lidovou CRC show“. Je to stále stejné: celý rok skoro nezám, ani jeden konkrétní návrh, nebo připomínka. Teprve na Sněmu, kde není místo na řešení detailů tohoto druhu se zvedne pomalu revoluce. Není to ani tolerantní, ani to nemá úroveň. Snad ještě to hádání v nepravý čas na nepravém místě nám ještě tak jde.

Jsou slyšet hlasy, abychom namísto soutěží udělali vícedenní setkání, něco po vzoru sletů SAM 78. Obávám se, že s takovým přístupem k věci by to ani nešlo. Ne, že bychom nebyli technicky na výši, hromada lidí umí máknout, ale chybí nám disciplína, určitě u některých. Aby taková akce měla všech „5 P“, na to je potřeba úměrný počet organizátorů, kteří by akci řídili. V žádném případě nejde o to, abychom si někde udělali jen čárku, že jsme se akce zhostili.

Způsob létání „po anglicku“ předpokládá mít k takovému létání vztah, mít jasno, co je historický model a také mít zcela jasno, co je to „fair play“ se vším všudy. Ne všichni se dostali se svými názory až sem. Trochu pokoutně vznikají kategorie, které s historií nic společného nemají. „Když to chtějí létat, tak ať si to létají“ – je přece demokracie. Nezlobte se na mne, já tohle neberu. Spíše se podle jiných signálů vnucuje (bohužel) kontrola modelů. Tedy nejen vzájemné proporce dílů modelu, ale i proto, zda si někdo nepustil svoji bujnou fantazii přes rámec dovolených úprav!

Nechci celou věc rozvádět, dostat se až na „modelářský doping“, ale je mně ze všeho trochu špatně. Jak říkal můj starý modelářský kámoš: „hamty, hamty, ať mám víc, než tamtí – ale potřebujeme tohle? Je ale také možné, že nemám vůbec pravdu, že se dívám na problémy (které sám vytvářím) ze špatného úhlu. Je přece demokracie pánové.

Rad. Čížek

Eut Tileston z Kalifornie je pověstný svými zvláštními konstrukcemi. Na fotce je s modelem ARROWBILE se kterým zvítězil na mnoha soutěžích. Jedně jsem byl přítomen v r. 1992 poblíž Sacramento. Eut zvítězil za velmi větrného počasí s jistotou, což by asi málokdo čekal u tak neortodoxního modelu poháněného motorem Cox 0,8 ccm.

František Dvořák natáčí model XL-59 na MS ve Francii. Má už 4 maxima, tohle bylo potřebné páté.

SAM 95 – stavební a soutěžní pravidla platná od 1.1.2002 – Kategorie CRC show

Specifikace: Jde o soutěžní létání s rádiem řízenými replikami motorových modelů vzniklých a létaných před 31.12.1960. Smyslem této kategorie je prokázání pilotních schopností soutěžících v letovém programu. Modely nejsou omezeny ani plochou ani váhovým limitem. Mohou to být lineární zvětšeniny, nebo zmenšeniny původních modelů splňující podmínku vzniku. Počet řízených prvků není omezen.

Pořadatel má právo vyžádat si doklad o existenci předlohy. V případě hrubých nesrovnalostí nemusí být model do soutěže přijat.

Obsah motoru je omezen na 20 ccm bez ohledu je-li o motor dvou nebo čtyřtákní. Elektromotory nejsou ve velikosti omezeny.

Počet modelů: Každý soutěžící může do soutěže přihlásit pouze jeden model.

Letový program: Soutěžící plní s modelem letový program složený ze 7 letových prvků, z celkem 13 volitelných. Pevně jsou předepsány pouze prvky **Start** a **Přistání**. 5 prvků je tedy volitelných. Zvolené prvky jsou u soutěžícího shodné pro všechny 3 lety.

Jednotlivé prvky mají svůj koeficient obtížnosti, kterým se násobí hodnota známky kterou za prvek udělují bodovači. Prvky jsou voleny tak, aby je bylo možno zaletět s modelem s pouze řízenými kormidly.

Pracovní čas: K odletnutí zvoleného letového programu má soutěžící k dispozici 12 minut. Po uplynutí tohoto času není již žádný prvek hodnocen a soutěžící musí po upozornění startéra neprodleně přistát.

Počet letů: Soutěžící má nárok na vykonání 3 letů z nichž se výsledek 2 lepších započítává do konečného hodnocení. V případě shodnosti bodů rozhoduje výsledek 3. letu.

Hodnocení letu: Hodnocení kvality provedení jednotlivých letových prvků provádí 2 bodovači, kteří hodnotí provedení prvků známkami od 4 do 10. Znamky zapisují do startovních karet jednotlivých soutěžících, do kterých si soutěžící před zahájením soutěže zapiší svoji sestavu prvků. Při hodnocení se mohou bodovači na udělených známkách domlouvat.

Startér: Řídí celý letový program. Vyhláší pro soutěžícího počátek a konec pracovního času, hlídá přelétnutí bezpečnostní zóny a při opakovaném přelétnutí, soutěžícího v daném kole diskvalifikuje. Provádí počet udělených známek a koeficientů a uvádí celkové výsledky na tabuli.

Přiblížení letu: Soutěžící, nebo jeho pomocník hlásí bodovačům zřetelně název letového prvku a také jeho zahájení slůvkem „ted“ a jeho ukončení slůvkem „konec“. Každý letový obrat je nalétáván zvlášť a není-li uvedeno jinak, je lhostejno zda po, nebo proti větru. Obraty nelze těsně napojovat, aby bodovači měli čas zapsat známky předešlého obratu.

V případě, že se pilot rozhodne v některém letu některé prvky vypustit a nelétat je, musí je před letem po dohodě se startérem vyškrtnout. Žádný letový prvek nelze opakovat.

Seznam uznaných letových prvků a příslušných koeficientů obtížnosti.

A – Vzlet - model vzlétá se země. Délka rozjezdu má být úměrná charakteru modelu a v přímém směru. Následně stoupání má být plynulé do výšky kde provádí model zatáčku 90 stupňů vpravo, nebo vlevo. Vzlet je ukončen dokončením zatáčky.

Koeficient = 5

B – Přímý let - model letí pod výškou asi 6 m v délce asi 50 m nad středem čtverce po větru a totéž proti větru. Možno volit, zda nejdříve po, nebo proti větru. Hodnotí se jen dodržení směru a výšky přímého letu. Obrat do protisměru se nehodnotí.

Koeficient = 3

C – Vodorovná osmička - model nalétává tečně k první kružnici osmičky. Po zatáčce 90 stupňů provede zatáčku 360 stupňů v opačném smyslu a dokončí první kružnici zatáčkou 270 stupňů v původním smyslu. Po jejím dokončení vylétává z obratu v původním směru letu. Hodnotí se shodnost velikosti obou kružnic (25-50 m) dodržení výšky letu a překřížení nad středem čtverce.

Koeficient = 4

D – Postupná zatáčka - model obrat zahajuje z přímého vodorovného letu zatáčkou 90 stupňů, potom v obráceném smyslu o 270 stupňů a tím přejde do letu v opačném směru než z jakého obrat zahájil.

Koeficient = 4

E – Let po trojúhelníkové dráze - model začíná obrat v přímém letu až ke středu čtverce, zatočí o 60 stupňů vlevo nebo vpravo letí přímo v délce asi 100 m, zatočí o 120 stupňů, opět letí přímo a znovu zatočí o 120 stupňů, obrat je ukončen poslední zatáčkou 60 stupňů a model pokračuje v původním směru.

Koeficient = 3

F – Sestupná spirála - model nalétává v dostatečné výšce nad střed čtverce a přechází se staženým plynem do klesavé zatáčky 360 stupňů vlevo nebo vpravo. Během jedné otočky klesne do výšky cca 6 m kde obrat ukončí ve směru vletu do obratu.

Koeficient = 3

G – Přemet - model začíná obrat přímým vodorovným letem, přejde do stoupání, udělá plynulý kruhový přemet a obrat ukončí vybráním do přímého vodorovného letu ve směru ve kterém obrat započal. Na vrcholu přemetu je žádoucí snížení otáček motoru. Mírné natlačení před obratem je u modelů se slabším motorem tolerováno.

Koeficient = 4

H – Souvrat - model začíná obrat z vodorovného letu, přejde do svislého stoupání a snížením otáček motoru až téměř do ztráty rychlosti. Otáčí se kolem křídla o 180 stupňů přejde do svislého klesání a vybráním do protisměru vletu do obratu ve stejné výši. Obrat končí vodorovným letem v opačném směru.

Koeficient = 4

I – Dlouhé přistání - model imituje nouzové, nebo přetažené přistání. Nasazuje na správné přistání, ale v bodě předpokládaného podrovnání (asi v 1 m) pilot přidává plyn a stoupavou zatáčkou odletá. Jednotlivé fáze obratu musí být zřetelné.

Koeficient = 2

J – Vývrtka - model začíná obrat z přímého vodorovného letu ve vhodné výšce. Přetažením přejde do pádu a udělá 2 otočky vývrtky. Obrat ukončí vybráním do přímého vodorovného letu ve stejném směru.

Koeficient = 3

K – Svička - model přilétá proti větru nad střed čtverce a pravou, nebo levou zatáčkou na plyn plyn provede 2 stoupavé kruhy s výrazným nárůstem výšky. Obrat je ukončen srovnáním do vodorovného letu ve směru vletu do obratu.

Koeficient = 3

L – Přiblížení na přistání - obrat začíná průletem modelu nad středem čtverce proti větru. Následuje pravouhlý let po obdélníku ve stejné výši. Klesání modelu lze zahájit po 3 zatáčkách okruhu.

Koeficient = 3

M – Přistání - obrat plynule navazuje na přiblížovací okruh, model zaujme polohu pro přistání a přistává bez odsakování a dojíždí až do zastavení. Model by měl přistát do čtverce 30x30 m. Přistání mimo čtverec, nebo přistání na záda je hodnoceno snížením známky.

Koeficient = 3

Do tisku dáno 11.4.02